

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 2.

24. 1. 35.

Letnik II.

Plemenito maščevanje.

»Rada se imata kakor naš mlinar in dimnikar«, so rekli ljudje po trgu, če so hoteli povedati, da se dva prav srčno sovražita.

In res, mlinar in dimnikar drug drugega nista mogla videti. Morda radi nasprotja v barvah, si mislite, ker je bil prvi vedno bel, drugi pa črn. O, ne! Sovraštvo je imelo druge razloge. Svoje dni sta se oba potegovala za isto dekle, katero se je naposled odločilo za mlinarja, ki je znal spretneje in lepše govoriti kakor dimnikar. Posledica je bila huda razprtija. Dimnikar je očital mlinarju, da mu je dekle premotil z lepimi besedami, mlinar mu ni ostal nič dolžan in nazadnje, posebno od tedaj, ko je mlinar tisto dekle vzel za ženo, se prejšnja dobra prijatelja nista mogla več videti. Kjer sta mogla drug drugemu kaj škodovati, sta to tudi z največjo slastjo storila. To seveda ni ostalo drugim ljudem prikrito in tako je kmalu nastal pregovor, ki smo ga postavili na začetku te povestice.

Leta so tekla, sovraštvo je ostalo. Mlinarjeva sta dobila sina, ki sta ga že radi tega, ker je ostal edinec, ljubila nad vse. Otrok je doraščal in se je tudi navzel mržnje do dimnikarja, čeprav mu ta ni storil nikoli nič žalega, saj se je tudi vseh mlinarjevih skrbno izogibal. Ko je iz otroka postal mladenič, je čimdalje bolj nadomeščal očeta pri delu v mlinu in pravili so, posebno dekleta, da je bila moka bolj fino zmleta, odkar pazi na delo mladi mlinar.

Mlin je stal nad deročim potokom, ki je že večkrat kaj odtrgal ali pokvaril, tako je bilo treba neprestano kaj popravljati, posebno spomladi in jeseni, ko je voda naraščala. Taka popravila je izvrševal prej stari mlinar sam, pozneje jih je prejščal tudi sinu, ki je bil za vsako opravilo prav spreten. ~~Delo~~ pa ni bilo brez nevarnosti. Če je bilo kaj treba zu-

naj na jezu ali na kolesju popravljati, je moral mlinar vselej zelo paziti, da ga ni zadel kak udarec kolesa, ali pa da mu ni na polzkih deskah zdrknilo, ker če bi bil padel v potok, ki je bil baš tam zelo globok, bi si bil le težko sam pomagal.

Nekega pomladnega dopoldne je mlinarjev sin popravljaj kolo. Prej je zaprl jez, ali najbrž to ni dobro napravil, ker se je voda nakrat spustila na kolo, nad katerim se je mladenič pripognil, lopatica ga je udarila po glavi in hipoma je zdrknil v vodo. Sam si ni mogel pomagati, njegovih ljudi ni bilo blizu.

Bog pa je poslal po poti dimnikarja. Navadno se ni niti ozrl ne na mlin in ne na hišo. Danes pa se mu je zdelo, da je nekega belega šinilo s kolesja v vodo. Začetna misel mu je bila: »Kaj meni to mar.« Srce pa mu le ni dalo miru, priskočil je k vodi in videl mladeniča z rano na glavi in voda je pljuskala čez njega. Še malo, pa ga bo zaneslo na globlja mesto in ne bo več pomoči.

Zdaj dimnikar ni nič pomišljal. Skočil je k vodi, dvignil onesvečenega mladeniča in ga zavlekel z največjim naporom

v hišo. Kako sta pogledala mlinar in njegova žena in kako sta se prestrašila.

Dalje pa lahko pripovedujete kar sami, saj menda slutite, da sta se mlinar in dimnikar popolnoma spravila in da sta bila zopet prijatelja. Prst božji jima je pokazal pravo pot.

Dobrota je sirota.

(Pravljica.)

Deklici je umrla mati. Ker oče že tudi ni več živel, je ostala sirota sama. Ni imela sorodnikov razven tete. Šla je k njej in jo je prosila, če bi jo hotela vzeti k sebi. V začetku teta kar ni hotela o tem kaj vedeti. Nazadnje pa ji je prišla misel. Rekla je: »Dobro, ostani tu, ali meni in moji hčerki, tvoji sestrični, boš za deklo. Pod tem pogojem si lahko pri nas. Dela je sicer dosti, pa druge pomoči ni.« Deklica je odgovorila: »Dela se ne branim. Prosim, da me sprejmeš k sebi.«

Tako je ostala v hiši. Delo bi že še bila zmogla, težko pa ji je bilo ustreči svoji sestrični. Kar je naredila, vse je bilo narobe. Sestrična je hodila neprestano za njo in jo je kregala. Sama ni delala nič, kar pa je deklica napravila, ni bilo nikoli dovolj lepo in dobro. Najprej jo je zbadala le z besedami, pozneje pa jo je ob vsaki priliki suvala in tepala. Ker je teta seveda svoji hčerki več verjela ko svoji nečakinji, je imela deklica prav težke dneve. Marsikateri večer je šla s solzami spat in se je tako tudi prebudila.

Po vodo je zahajala na vaški studenec. Tja je hodila zelo rada. Tako lepo in mirno je bilo tam. Pogled je segel po dolini tja do izgubljene rojstne hiše in tudi do vaškega pokopališča, kjer sta počivala oče in mati. Pri studencu se je deklica rada malo pomudila ter je premišljevala svojo usodo.

Nekega dne je pristopil star popotnik. Oblečen je bil v popotni plašč in težko se je naslanjal na palico. Pred studencem se je ustavil in je poprosil deklico, katera je baš zajemala vodo:

»Ali bi mi hotela dati sveže vode?«

»Zakaj ne«, je odgovorila deklica. »Tu imam vodo, le kar pijte!«

Mož si je pogasil žejo, je postavil posodo na tla in je vprašal deklico, zakaj je tako zamišljena. Ona ga je nekaj časa nemo gledala. Ko pa je videla njegovo dobrohotno oko in blag nasmeh, mu je povedala vse.

Pomagati ti hočem«, je rekel mož. »Ti si bila prijazna napram meni in za to dobiš plačilo. Daj vsak večer tri liste s kakega drevesa v to posodo in jih potem izsuj iz nje, ali ne vzemi nikoli več nego samo tri liste.«

»In kaj bo potem?«

»Boš že videla«, je odvrnil mož in je odšel.

Deklica se je vrnila z vodo domov, kjer jo je že čakala sestrična ter jo je zmerjala, kako da prej ne pride. Zvečer je odrgala z lipe pred hišo tri liste, jih je vrgla v posodo in jo je potem zvrnila. In glej! Listi so se spremenili v suho zlato. To je bile gledanja in izpraševanja, dokler deklica ni vse pojasnila. Teta jo je začela gledati z drugimi očmi. Kar ljubezniva je postala z njo in je tudi hčerki strogo zabranila, da bi jo priganjala k delu, ali da bi ji rekla najmanjšo hudo besedo. Zbala se je, da deklica ne bi odšla od hiše in odnesla svojo skrivnost. Mati in hčerka sta poskusili s posodo, pa je bilo v njej vedno le liste. Posoda je služila le deklici.

Nekaj časa je šlo vse v redu in vsi trije so bili zadovoljni. Sestrično pa je peko, da se njej ni nudila taka sreča. Zato je sklenila, da bo ona odlej hodila po vodo in da bo popotnika, ki bo gotovo spet prišel, napojila in on ji bo pr gotovo dal isto zmožnost ko deklici.

Tako je tudi storila. Vsak dan je stala pri studencu in je čakala, a do danes tistega popotnika še ni bilo. Še zdaj hodi vsak dan tja, še zadnjič sem jo videl. Bog zna, koliko časa bo še čakala. Če jo vidite, dajte ji reči, da je vse zaman. — Morda pomaga to . . .

Razgovorček.

Otroci, dajte, zberimo se zopet, da se kaj pametnega in koristnega pomenimo.

Vem, da seimate za šolo mnogokaj učiti. Prav pošteno se morate truditi in kljub temu navadno vse prav hitro pozabite. Zakaj? Vi se ne znate prav učiti. Učenju se lahko priučimo, če to pravilno izvršimo. Res pa je, da se moramo kakor vsega, tudi učenja učiti. Čudno, kaj ne?

Torej, razgovorimo se o učenju! Povejte, kako se učite pesmice na pamet! »Toliko časa jo čitamo, da jo znamo na pamet.« Tako? Za kratke pesmice, ki imajo le po eno kitico, to že gre, kaj pa, če j pesem dolga? Glejte, zadnjič nam je nosil delavec na dvorišču nasekana drva v klet. Hotel je delo čim hitreje opraviti in je zato zgrabil čimveč. Pa ni prišel daleč, že na pol poti je moral polovico bremena vreči na tla in je imel pozneje samo še to delo povrh, da je pobiral, kar je trosil po celem dvorišču. — Kaj naj bi bil storil?

Delo bi si moral prav zmanjšati, prav razdeliti in opravil bi ga bil prej in dokaj boljše.

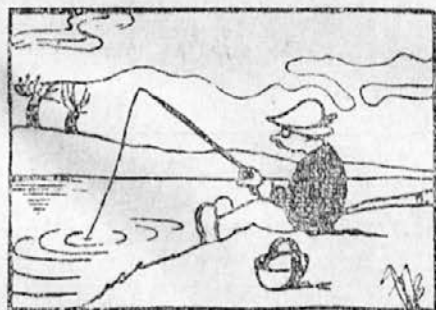
Isto je pri vas. Pesem ima n. pr. šest kitic. Če bi kdo čital vse vkup tolikokrat, da bi si besedilo zapomnil, bi gotovo porabil dosti časa in še ne bi bilo uspeha. Zato pa si delimo pesem na dele. Kar spada vkup, tega se naučimo vkup. Ni treba, da bi delili na kitice, kjer sega očitno misel ene kitice v drugo. Učimo se torej vkup to, kar miselno vkup spada, to pa si vtisnimo dobro v spomin. Tako napredujmo po takih delih, ne hodimo dalje, preden nismo s prejšnjim čisto pri kraju — tako bo šlo delo hitro od rok.

Torej: delitev na celotne, miselno zakrožene dele, utrditev poedinih delov, celotni pregled!

To pa ne velja samo za pesmice, ampak za vse to, kar je treba znati na pamet. Povsod pomaga delitev na manjše dele k točni pomnitvi.

Srečni ribič.

1.

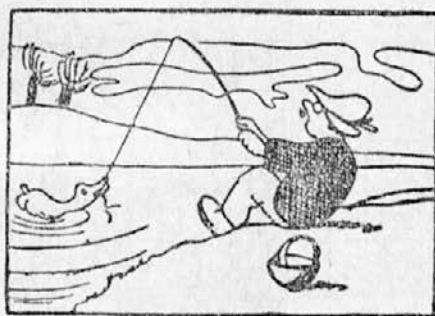
Torej začnimo!

2.

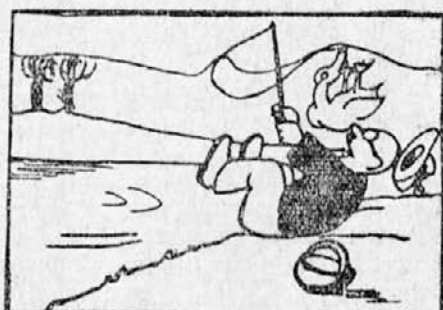
Lahko malo zaspi!

3.

Kako to vleče!

4.

Čudna riba!

Odgovori na dopise.

Roth Daniel, Maribor. Rešitev 1. naloge je v redu. Stavek se torej glasi: Deset prstov imam, na vsaki roki pet, in dvajset na rokah in nogah. Tudi rešitev 2. naloge nam prav ugaja, kar kaže veliko mero domoljubja, pa tudi dobro oceno bogastva kot takega.

Kolar Elizabeta, Ledinec. Rešitev 1. naloge je tu gori. Šlo je samo za slečniško pravilno ureditev stavka. To, kar čitamo v doposlanem nam pismu, je pa popolna izprememba pogojev naloge.

Belcar Anton, Rajnkovce. Skrivalnica je res prav pogodena, škoda da ni še rešitev nalog, ki stojita v listu nad skrivalnico.

Zajc Ludvik, Prihova. Rešitev 1. naloge ni dobra. V gorenjem prvem odgovoru je pravilna oblika prijavljena. 2. naloga pa, kar se tiče rešitve, ni razumljiva. Saj je vendar nemogoče, da bi si kdo kupil kako srečko na določeno vsoto.

Cesar Micika, Planina. 1. naloga je pravilno rešena. 2. naloga se giblje tudi v pravi smeri, samo škoda, da so vse take želje le na papirju. Kaj ne?

*

Labirini.

Ker smo videli, da vam labirinti uga-
jajo, smo vam postavili zopet enega tu
sem, da na njem poskusite svojo iznajd-
ljivost. Popotnik vidi od daleč gostilno,
kjer si bo lahko odpočil in kjer bo našel
prenočišče, ali pot do tja je precej te-
žavna in zamotana. Poskusite torej in
mu pokažite pot!

*

Uganke.

1. Kaj stori vsak najprej, ko se zbud?
2. V kateri reki so lepe cerkve?
3. Kateri meter je včasih samo pol metra dolg?
4. Katerega gumba krojač ne more pri-
šiti?

5. Katerih oblek ni treba sleči?
6. Zakaj hodi kokoš samo po 2 nogah?
7. Katera reka ima črn izvor in črn izliv,
pa nima črne vode?
8. Katere brsače ostanejo najdalje bele?

*

Skrivalnica.

Radi mačje godbe žena ne more spati.
Kje je?

Kdo pa pazi na to deco?